

Abstrakt v českém jazyce

Studium pramenů lidové provenience je v české historiografii poněkud zanedbávaným tématem. Zejména bádání o lidovém kronikářství dosáhlo největšího rozmachu v druhé polovině 19. století a v meziválečném období, ale dnes již stojí na okraji zájmu. Proto je hlavním cílem této práce systematizovat dosavadní bádání a poukázat na další možnosti využití tohoto druhu pramenů pro moderní historiografii, zejména pro mikrohistorické a kulturně antropologické výzkumy. Ačkoliv tyto na první pohled primitivní letopisné záznamy mají jen malou vypovídací hodnotu pro klasické událostní dějiny, poskytují nám velmi zajímavý vhled do každodennosti venkovského člověka. Díky nim lze lépe porozumět názorům, zvykům, životním zkušenostem a v jistém ohledu i svéráznému myšlení „obyčejných“ lidí, kteří v mnohých případech postupem času zapadli do anonymity.

Leitmotivem této práce je otázka, proč se tito lidoví autoři rozhodli zaznamenávat právě ty příběhy a zkušenosti, které zapsali na stránky svých kronik. Jaká mohla být jejich motivace vůbec vzít do ruky pero? Právě v tomto ohledu se dopustila zejména poválečná historiografie mnohých ideologicky podbarvených dezinterpretací, které je zapotřebí poopravit a opřít o studium vzorku pramenů v původní, nikoliv účelově vybrané a zcenzurované podobě. Vzhledem k velkému množství pramenů je rozsah této práce vymezen časově na období mezi roky 1700 - 1800 a místně na oblast Rychnovska. Velký prostor je věnován živelným pohromám a meteorologickým jevům, které jsou jedním z nejfrekventovanějších témat lidových kronik a mohou v mnohém napovědět, proč se někteří čeští venkované odhodlali k sepsání svých vlastních zážitků a životních zkušeností.